

פֶּשֶׁת אֵל רֵבִי נְחֻמְן אֶבְרָסָלָה

כָּל מַה שְּׁמַתְגַּדֵּל וּמַתְפָּאֵר שֵׁם הַצַּדִּיק יוֹתֵר מִתְגַּדֵּל וּמַתְפָּאֵר שֵׁם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּיוֹתֵר. (קל"מ ב' סו)
טוֹב לַהֲגִיד וּלְשִׁיר   נְחֻמְן נְחֻמְן מֵאוֹמֵן   לזכות לכל הישועות

שבת משפטים

יכולים אפילו ללמד דף גמרא או פרק משניות מחמת שידועים שצריכים לעשות הרבה מאד. ומחמת זה אינם עושים כלל.

ועל זה כבר הזהיר אותנו מאד שלמה המלך עליו השלום אל תצדק הרבה ואל תרשע הרבה כי מחמת שרוצה להיות צדיק הרבה כנייל על כן הוא רשע הרבה חס ושלום כנייל. כי באמת בודאי היה ראוי שיהיה כך כמו שבוער בלבו כנייל ולקדש עצמו בכל הקדשות ולהפך פניו מהעולם הזה לגמרי וכי' ויותר ויותר. אבל אף על פי כן וכי מאן דלא יכול למעבד כלא מצוה פלגא מצוה נמי לא לעבד [מי שלא יכול לעשות מצוה שלמה, חצי מצוה גם כן לא יעשה?]. וכי מפני שאינו יכול להרוויח כל מה שיכולין להרוויח בזה העולם אם כן לא ירוויח כלל וגם יפסיד חס ושלום מה שיפסיד רחמנא לצלן, רחמנא לשזבן, כי בודאי כל מה שיעשה איזה דבר שבקדשה בשביל ה' יתברך אפילו נקדה קטנה בעלמא בודאי לא יאבד לעתיד שום דבר אפילו דבור אחד בתורה או תפלה או פרוטה אחת לצדקה וכיוצא בזה. ולא די שזה לא יאבד בודאי בשום אופן אפילו יהיה מי שיהיה אפילו אם חס ושלום עבר על כל התורה כלה

כמה פעמים, אף על פי כן אין הקדוש ברוך הוא מקפח שכר כל בריה. וכל מה שפעל ועשה בשביל ה' יתברך דבר גדול ודבר קטן לא יאבד דבר לעתיד. כי אף על פי שכתוב בספרים שמי שהוא רשע הוא מוסיף כח בקלפה חס ושלום על ידי מעשיו הטובים, כבר יש על זה כמה תרוצים. כי אם היה כן בפשיטות כבר אבדה התקוה של כל בעלי תשובה, כי בודאי אי אפשר שישוּב בפעם אחד לה' יתברך.

ואם כן מהיכן יתחיל לעשות תשובה כי הלא בהתחלה עדיין אינו צדיק ואם כן מהיכן יזכה לשוב ואין להאריך בזה. וגם אם היה חס ושלום כך כמו שכתוב שם בפשיטות אם כן היו צריכים כל הרשעים להמיר דתם לגמרי חס ושלום. ואם כן חס ושלום יהיה המומר חשוב יותר מן הרשע שהוא עדיין בכלל ישראל.

ובודאי לא כן הדבר כי אדרבא, אפילו פושעי ישראל כל זמן ששם ישראל נקרא עליו כל זמן שיש בו איזה נקדה טובה עדיין ואינו פורק על לגמרי ועושה לפעמים איזה דבר שבקדשה בודאי הוא יקר מאד בעיני ה' יתברך. ואי אפשר להאריך בזה שלא לצאת חוץ מן העניין.

והכלל כי כל מי שרוצה לחוס על עצמו שלא יאבד את עולמו לגמרי ומתגעגע לשוב לה' יתברך אף על פי שאינו זוכה לשוב כראוי לו, אף על פי כן כל מה שיעשה איזה דבר שבקדשה יהיה איך שיהיה בודאי לא יהיה נאבד דבר אפילו אם לא יזכה לתשובה שלמה באמת, על כל פנים הדבר שבקדשה שיעשה לא יהיה נאבד כלל חס ושלום מכל שכן שעל פי הרב כשיהיה חוק בדעתו וירגיל עצמו מעט מעט בתוך דרכי הקדשה סוף כל סוף יזכה לשוב בתשובה שלמה לה' יתברך כראוי, כי אין שום יאוש בעולם כלל כמבאר אצלנו כמה פעמים. (לקוטי הלכות - תרומות ומעשרות ג' - ב')

מכתב

(ספר אפי הנחל ב' - מכתב ט', המשך)

... אפילו אם עבר האדם מה שעבר, אפילו אם עבר על כל התורה כלה אלפים פעמים רחמנא ליצלן, אף-על-פי כן אין שום יאוש בעולם כלל, וצריך להתחיל בכל פעם מחדש להתחזק לשוב לה' יתברך ולשמח, כי זהו עיקר גדלתו יתברך כשהרחוקים מאד מתקרבים אליו ומודים בו יתברך ומתחזקים באמונה.

אם כסף תלוה את עמי ... (שמות כב, כד)

כמו שהשם יתברך היה מקים עולמו בחסד בתורת הלואה וגמילת חסד מיום הבריאה עד יום מתן תורה, וגם עכשיו בעת שעוברין על רצונו חס ושלום היה ראוי שיחזר העולם לתהו ובהו, ואז מתקיימין רק בחסדו בבחינת הלואה, שהשם יתברך מרחיב לו זמן עד שישוּב וישלם את חובותיו מה שנתחייב האדם על ידי עוונותיו. נמצא שהשם יתברך מקים מצות גמילת חסד והלואת חן הרבה מאד בכל שעה, וכמו כן אנו חייבים להתדבק במדותיו לרחם על העניים ולהלוות להם ולבלי להיות לו כנושה, כמו שהשם יתברך אינו נוגש אותנו, ומאריך לנו זמן אחר זמן זמנים טובא, עד שנשלק לו מעט מעט עד שנשלק את הכל. (לקוטי הלכות - הלכות העושה שליח לגבות חוב ב' - אות כ"ב לפי אוצר היראה - צדקה - ס"ח)

ואל אצילי בני ישראל ... ויאכלו וישתו ... (שמות כד, יא)

... לפעמים יכול לבער ביותר חוץ מהמידה לה' יתברך על ידי אכילה ושתיה שזהו בחינת ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו. מכלל שהיו ראויים להשתלח בהם יד כמו שפרש רש"י שם. כי ויחזו את האלקים ויאכלו וישתו שהסתכלו בו בלב גס מתוך אכילה ושתיה ונתלהבו לה' יתברך חוץ מהמידה והסתכלו והציצו חוץ מהגבול בזה שאין להם רשות שזהו בחינת פגם נדב ואביהוא בחינת שתויי יין נכנסו למקדש שהפגם שלהם היה שנתלהבו חוץ מהשעור כמו שכתוב בקרבנם לפני ה' וימתו.

וזהו בחינת פן תאכל ושבעת ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך. כי זה שנתלהבין ובוערין לה' יתברך חוץ מהמדה זה בחינת רום לבב וגסות שעל ידי זה יכולין להכשל

לגמרי חס ושלום ולהתרחק מה' יתברך בחינת ורם לבבך ושכחת את ה' אלקיך. ורב בני אדם נכשלין בזה, כי באמת על פי רב העיקר מה שאין האדם מתקרב לה' יתברך ואינו חוזר בתשובה לה' יתברך אף על פי שהמניעה מחמת התגברות תאוות הגוף, אבל גם זה הוא מניעה גדולה מלהתקרב לה' יתברך הינו רבוי תבערת הלב לה' יתברך שבוער חוץ מהמידה.

כי בודאי אם נתפס איזה אדם שהוא בכלל ישראל שלא נזרקה בו אפיקורסות ומינות, אם נשאל אותו אם הוא חפץ בתשובה לחזר לה' יתברך, בודאי הכל ישיבו פה אחד שרוצים מאד מאד לשוב לה' יתברך ומתגעגעים לזה מאד מאד ימים ושנים. וגם אם נשאל אותו אם רוצה לעשות איזה דבר בשביל ה' יתברך כדי לשוב אליו יתברך כגון ללמד דף גמרא או לתן פרוטה לצדקה או ליתן לטבל במקוה וכיוצא בזה מדברים המקדשין את האדם, בודאי ישיב בפה מלא הן כי בודאי אני מרצה לעשות בכפלים מהנייל ובלבד שיועיל לי כי אני יודע שכל זה אינו מועיל לי לפי עצם רבוי הפגמים והחטאים שפגמתי נגדו יתברך. ומחמת זה שנדמה לו שכל זה לא יועיל לו, על כן אינו עושה כלל.

נמצא שמחמת רבוי תבערת לבבו מחמת שלפי מה שמשער בלבה גדלתו יתברך ואיך פגם נגדו יתברך אשר לפי זה הוא צריך להתקדש בקדשה יתרה מאד מאד ולשלק עצמו לגמרי מהעולם הזה ולהשליך כל תאוות עולם הזה אחרי גוו ולהתקדש בכל הקדשות ולהתענות הרבה ולסגף עצמו בכל הסגופים שבעולם וגם כל זה אינו מספיק לו לפי עצם חטאיו. ומחמת שאינו יכול להתגבר על גופו לעשות כל אלה, מחמת זה אינו עושה כלל אפילו מה שיכול, ויש שנפלו כל כך בדעתם עד שאינם

... יצאנו אחרי של פנינו הקדושים
אנחנו כל פשוטים ...

ועיקר בריאת שמים וארץ היו רק בשביל זה, שיתחיל האדם בכל פעם מראשית כאלו נולד היום וכאלו היום הוא ראשית התחלתו, שזה בחינת "בראשית ברא אלקים וכו'", בראשית דייקא, בשביל ראשית הני"ל. וכן עד עתה ה' יתברך מחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית והכל רק בשביל זה, בשביל ההתחדשות הני"ל, שכל אחד כפי מדרגתו יתחיל בכל יום מחדש לננוס בעבודתו יתברך, והוא דייקא צריך לשמח במעט דמעט ההקדוה טובות שיש בו עדיין.

הכלל והעיקר הוא ההתחזקות. לחזק את עצמו תמיד אף אם הוא כמו שהוא, להאמין באמונה שלמה שאין שום ירידה שבעולם כי בכל מקום אפילו בתכלית תכלית הירידה והנפילה שאין למטה ממנה יכולים למצא את ה' יתברך. ואפילו כשנופל לשאול תחתיות, אף-על-פי כן צריך לחזק את עצמו תמיד ולבלי ליאש עצמו לעולם, כי גם שם ה' יתברך נמצא, בחינת "ואציעה שאול הנך". וזה עיקר הכלל והיסוד בעבודת ה' שהכל תלוי בו, לבלי לפל בדעתו לעולם אף אם יעבר עליו מה שיעבר.

כשהאדם בבחינת ירידה בבחינת נפיק, שיצא מגבול הקדשה לגמרי, אז דייקא נעלם ונסתר שם קדשה גבוהה מאד, וכשזוכה אז לבקש את ה' יתברך ולמוצאו שם, אזי זוכה אז דייקא לבחינת קדשה גבוהה מאד ששומר ומגן תמיד על האדם בכל עת סכנה שצריכים שמירה.

כשהולכים במדבר במקומות החיצונים ומחפשים ומוצאים שם את ה' יתברך, אז דייקא ה' יתברך חופף וסוכך על האדם לשמרו ולהצילו לבל יפול שם חס ושלוש, ועוזר אותו שיוכל להכניע שם הסטרא אחרא ולברר משם דייקא את הקדשה וזוכה לעליה גדולה מאד, בחינת ירידה תכלית העליה.

הצדיק האמת יכול להחזיר למוטב אפילו פושעי ישראל שאין בהם לא תורה ולא מצוות, ולהקים ולהעלות כלם מנפילתם אל הקדשה ולקשר אותם אל ה' יתברך ותורתו.

הזוכרו תמיד בלי שום הפסק, הכוסף ומתגעגע להתראות באהבה ושמחה בלב אמת, דורש שלומו ומעתייר בעד שלומו וישועתו והצלחתו לנצח.

ישראל דב אודעסר

סיפור

(ימי מוהר"ת ב' - סימנים כז-כט)

© ביום רביעי שכרתי עגלה

של ר"י לנסוע על שבת למדבדיבאק, ובאותו העת היה הדרך מקלקל ומבלבל מאד ולא היו יודעים אם לנסוע עם עגלה או עם שליטין כי לפעמים ירד איזה שלג

ובתוך כך נתמסמס ולא היה דרך נכון ובטוח כלל ומחמת זה נסעתי עם עגלה ביום חמישי בבקר, ולוו אותי כל אנשי-שלומנו מטיראוויצע ועדיין לא הודעתי להם כלל מה שבדעתי יש סברא לנסוע לארץ ישראל בנסיעה זאת כי גם בעצמי הייתי מספק עדיין הרבה:

© ביום חמישי נסעתי מטיראוויצע ונתחבר עמי ידידו הוותיק מורנו הרב גרשון וכו' נכד המגיד זכרונו לברכה ונסע עמי עד טשערין ולנו בקהלת-קודש זלאטיפאליע בבית רבי יקותיאל אחד מאנשי-שלומנו שדר רבנו זכרונו לברכה בביתו בעת שישב שם בזלאטיפאליע ומצאתי שם את חברנו ידידנו רבי חייקל נרו יאיר, ובא אצלנו בלילה והיה לנו לנחת ולשמחת לבב:

© ביום ששי נסעתי קדם אור היום מזלאטיפאליע, ובאנו לכפר קרוסניסילקע שישב שם ידידנו רבי זאב, ולא מצאנו אותו בביתו משם נסענו לקהלת קודש קאמינקע וכבר עבר חצות היום ונתעכבנו שם על שבת שירה ומאת השם הייתה שנסע עמי רבי גרשון הני"ל שהיה נצרך שם לעניינו בקהלת-קודש קאמינקע, כי יש לו שם מחתנים כל בית הרב דשם ובשבת היו אצלנו רבי יוסף הירש גיסו של רבי גרשון ואיש אחד ממדבדיבאק שהוא חתן החזן דשם גם רבי ישעיה חתן הרב היה כל היום אצלנו.

וספר לי אז שהיה פעם אחת אצל רבנו זכרונו לברכה בעת שהלך עם אחד בשליחות מהשפאלער, ולצרך חותנו הרב וספר לי כל המעשה איך נכנס לרבנו זכרונו לברכה, ושנפל עליו אימה ופחד גדול עד מאד, ושדבר עמו הרבה וכפי הנראה מדבריו שרבי ישעיה הני"ל ספר לו כל לבו ושנמשך עליו אז יראה והתעוררות לתשובה מאד כדרך כל האנשים

שנכנסו אצלו זכרונו לברכה, כמפרסם שתכף כשנכנס אליו אחד בא עליו התעוררות גדול לתשובה מאד, ומי שנשאר על עמדו ולא נפרד ממנו נעשה איש כשר וירא השם מרבים, כמפרסם וספר איך שאחר כך כשבא לביתו הבינו קצתם שהיה שם והיו לו יסורים גדולים ומחמת זה לא היה יכול לסייע יותר ועכשיו הוא יודע בעצמו ההפרש וההבדל בין אם היה אצלו ובין עכשיו, ושעקרו אותו מחיים אמתיים וגם כל אדם המסתכל על האמת יכול לראות האמת אם עשו לו טובה על ידי זה שעיקבו אותו מלהתקרב לרבנו זכרונו לברכה או עשו לו רעה שאין דגמתה מיעות אשר לא יוכלו לתקן וכו'.

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - צדקה, סימן יז)

צריך שיהיה לאדם הסתפקות, להסתפק רק במה שצריך לו בהכרחיות מזה העולם, ואפילו מזה ההסתפקות גופיה צריך להפריש ממנו לצדקה, ועל-ידי זה נעשה יחוד גדול למעלה ונמשכין כל ההשפעות טובות (לקוטי מוהר"ן א', סימן נד).

... ותזכני ברחמיך הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במועט מהעולם הזה, ולא אשתמש בעסקי העולם הזה כי אם מה שמכרח לבד בתכלית הצמצום וההסתפקות, בקדשה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד. ואפילו כשתזכני להגדלת הדעת באמת שאזכה להבין מכל הדברים את הרמזים דקדשה שיש בהם, אף-על-פי-כן לא אהיה נוטה כלל להרבות חס ושלוש בעסקי העולם הזה, רק להסתפק במועט מאד בצמצום גדול בהכרחיות לבד, ובקדשה ובטהרה גדולה לשמך לבד באמת, ועיקר עסקי יהיה רק בעבודת ה' לעסק כל ימי בתורה ותפלה ומעשים טובים.

ותעזרני שאפילו מזה ההסתפקות וההכרחיות שתשפיע לי אזכה להפריש ממנו לצדקה, ואזכה לקיים מקרא שכתוב, טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. ואזכה להרבות בצדקה לעניים הגונים הרבה, ועל-ידי הצדקה שלי אזכה ליחד קודשא-ברוך-הוא ושכינתיה ביחודא שלים בשם כל ישראל: (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה נד)

שיחות

(מאת ר' ישראל אודסר, זצ"ל)

אני משליך את כל מה שיש לי, אני והבנים והמשפחה, הכל, שיהיה הכל כרצונו יתברך, הוא משליך על השם יתברך, כל יום...

...יש הרבה רבנים ותלמידים, הבעל שם טוב ותלמידיו, והאר"י הקדוש היה לו תלמיד רב חיים ויטל, אבל רבי כזה ותלמיד כזה, נעלם מכל העולמות, נחמן ונתן! רבנו הקדוש אמר, כשבא לאומן: "נחמן ונתן עושים צחוק מכל העולם!". "ליקוטי הלכות" כאלו, "ליקוטי עצות" כזה, אין כזה דוגמא בעולם, "ליקוטי מוהר"ן", "הייספורי מעשיות", השיחות, זה עניין הגאולה, זה ניגלה, נעלם וניגלה, נעלם לגמרי, וניגלה, הוא יורד לכל אחד ואחד ומלמד אתו, רבנו הקדוש בכל תורה הוא מלמד עם זה, מה שהוא צריך נמצא בתורה שלו, וגם כן כל אחד מישראל מה שהוא צריך ישנו בתורה אחת מעיין "תורת חסד על לשונה", על ידי פתיחת הפה, שהוא פותח את הפה, נתגלה חכמה, נתגלה חכמה "ותורת חסד על לשונה", אוי, אוי, מי שמע הפסוק הזה, וכל המזמור הזה של שלמה המלך, של "אשת חיל", זה לא מעולם הזה... כל העולם מתפלאים על הניגון הזה, מה זה? לא שמענו ניגון כזה? כל פסוק הוא עולם מיוחד, זה הניגון של רבנו, רבנו הקדוש שר את זה, וגם "אתקיננו סעדתא", ניגון כזה, התעוררות כזה, זה הניגון של רבנו.

וגם "אזמר בשבחין", זה מרבנו, הניגון של רבנו, וגם "אסדר לסעדתא" בשבת בבוקר גם כן הניגון של רבנו... וגם הניגון של "אתה נגלית" של רבנו... אף-על-פי שאנחנו כמו שאנחנו, אבל יש רבי, רבנו רבי נחמן יש בעולם!... פשוט, כפול, משולש, מרובע, כל הניגון הזה!...

אשל